

25 ממשלה

ממשלת יצחק רבין

הכנסת השלוש עשרה

י"ב תמוז תשנ"ב 13.7.1992 - כ"ט חשוון תשנ"ו 22.11.1995

◀ הממשלה ה-25 בראשותו של יצחק רבין סמוך ליום כינונה בבית הנשיא חיים הרצוג

מתוך קווי היסוד

שינוי סדר העדיפויות הלאומי: הממשלה תשנה את סדר העדיפויות בהקצאת המשאבים הכספיים מתקציב המדינה ומכספים שיגיעו מבחוץ. העדיפות תינתן בראש ובראשונה לצורכי המלחמה באבטלה וחיזוק מערכות הכלכלה והחברה; ייערך סיווג מחדש של מפת ערי הפיתוח ואזורי הפיתוח, תוך העדפת יישובי קווי העימות ואזורי הפיתוח המרוחקים ממרכז הארץ על פני האזורים ביהודה, שומרון וחבל עזה הקרובים למרכז הארץ.

קליטת עלייה: הממשלה תבטיח כי "סל הקליטה" ושאר סוגי הסיוע לעולים יהיו ברמה מתאימה, אשר תבטיח לעולים את צורכיהם הבסיסיים בתקופה הראשונה הקשה ביותר. הממשלה תדאג במיוחד לקבוצות החלשות בקרב העולים, כגון הגמלאים. הממשלה רואה בתופעת הירידה מן הארץ, ובמיוחד בקרב הדור הצעיר, תופעה שלילית ומזיקה ותפעל למניעתה.

כללי: השינויים הדרמטיים בזירה הבינלאומית עם קריסת בריה"מ וסיום המלחמה הקרה, פתיחת שערי בריה"מ לשעבר לעלייה המונית של תושבי היהודים לישראל, המכה הצבאית שהנחיתו כוחות ארה"ב ובנות בריתה על עיראק - כל אלה יצרו אפשרויות חדשות וגדולות לקידום כל תחומי החיים במדינה. מדיניות הממשלה וסדר העדיפויות הלאומי יהיו מכוונים לנצל את ההזדמנויות למימוש יעדיה המרכזיים של מדינת ישראל.

חוץ וביטחון: הממשלה תקדם את תהליך השלום באזור המתנהל עם נציגי מדינות ערב והפלשתינאים ללא כל תנאים מוקדמים; הממשלה תפעל ליצירת מזרח תיכון חדש, שבו המשאבים לא יוקדשו עוד למירוץ חימוש אלא לפיתוח, המושתת על שיתוף פעולה כלכלי, תרבותי ומדעי. את ההתקדמות בתהליך השלום יש ללוות ביצירת מערכות לשיתוף פעולה אזורי.

הרכב הממשלה

חברי הממשלה ותפקידיהם במהלך תקופת כהונתה

בנימין בן אליעזר
שר הבינוי והשיכון

אהוד ברוך
שר הפנים

יוסי ביילין
שר הכלכלה והתכנון

שולמית אלוני
שרת החינוך והתרבות
שרה בלי תיק
שרת המדע והאומנויות

יצחק רבין
ראש הממשלה
ושר הביטחון

אורה נמיר
שרה לאיכות הסביבה
שרת העבודה והרווחה

דוד ליבאי
שר המשפטים,
שר הפנים

מיכה חריש
שר התעשייה והמסחר

אריה דרעי
שר הפנים
שר בלי תיק

עוזי ברעם
שר התיירות
שר הפנים

ישראל קירסר
שר התחבורה

יעקב צור
שר החקלאות ופיתוח
הכפר

יאיר צבן
שר לקליטת עלייה

שמעון פרס
שר החוץ

אפרים סנה
שר הבריאות

יוסי שריד
שר לאיכות הסביבה

שמעון שטריט
שר הכלכלה
והתכנון, שר המדע
והטכנולוגיה

משה שחל
שר התקשורת
שר המשטרה

אברהם שוחט
שר האוצר

גונן שגב
שר האנרגיה
והתשתית

אמנון רובינשטיין
שר האנרגיה והתשתית
שר המדע והטכנולוגיה
שר החינוך התרבות
והספורט

חינוך, תרבות וספורט: הממשלה תשתית את היקף התקציבים, לרבות תקציבי פיתוח הניתנים לתרבות ולחינוך יסודי, תיכוני וגבוה ולתלמידי ישיבות ולת"תים, על בסיס אחד ושוויוני. ראש הממשלה ימנה ועדה לצורך הבדיקה והיישום של האמור בסעיף זה; יבטלו כל הכספים הייחודיים. חוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה) התנש"ב 1992 ייושם במלואו; הממשלה תעודד תכניות חינוכיות מיוחדות בנושא הסובלנות והחיים בצוותא.

תחבורה: הממשלה לא תשלים עם ריבוי ה"פקקים" והשיירות בכבישים ובדרכים ותעשה לפתרון של בעיות התחבורה; הממשלה תיתן עדיפות למלחמה בתאונות הדרכים ותקצה משאבים לטיפול בגורמים לתאונות הדרכים; הממשלה תדאג לסלילת דרכי גישה ליישובים יהודיים, ערביים ודרוזיים ברחבי המדינה, לפי סדר עדיפויות שייקבע.

דת ומדינה: שר הביטחון ימנה צוות כראשותו, אשר יבדוק ויקבע אמות המידה בנהלים למתן דחיית שירות בצבא ללומדים בישיבות, במגמה למנוע ניצול לרעה של ההסדרים הקיימים בתחום זה.

חברה וכלכלה: כדי לקדם את כלכלת ישראל לקראת תעסוקה מלאה, תוך כדי שמירה על יציבותו של המשק, יש צורך בהידברות בין הממשלה, ההסתדרות הכללית והאירגונים הכלכליים. הידברות זו חייבת להיות ממוסדת (מועצה כלכלית-חברתית) ומתמדת; הממשלה תפעל לקביעת סל שירותים חברתיים (חינוך, בריאות, רווחה ושיכון), שיינתן על פי חוק לכל האזרחים; הממשלה תחדש את מפעל ההזנה לילדים בבתי הספר, על מנת להבטיח כי כל ילד בישראל ייהנה לפחות מארוחה חמה אחת ליום. בשלב הראשון יחודש המפעל בעיירות הפיתוח ובשכונות המצוקה.

מילים ומנהיגות

מתוך נאום ראש הממשלה יצחק רבין

בפני הקונגרס של ארה"ב לקראת החתימה על חוזה השלום עם ירדן, י"ח באב תשנ"ד (1994)

תנו לנו שלום אמת, תנו לנו היום ניצחון המסיים מלחמות. גבירותי ורבותי, לעולם לא ייתם הויכוח: מי מעצב את פני ההיסטוריה? המנהיגים, או הנסיכות? הנה תשובתי לכם: אנחנו כולנו מעצבים את פני ההיסטוריה. אנחנו - העם. אנחנו - החקלאי ההולך אחרי המחרשה, המורה בבית הספר, הרופא המציל חיים, המדען מול המחשב, פועל החרושת מול המכונה, פועל הבניין על הפיגום. אנחנו - האימא המלווה בדמעות את בנה ביום גיוסו לצבא; אנחנו - האב הדואג והחרד בלילות לשלום ילדיו; אנחנו - יהודים וערבים; אנחנו ישראלים וירדנים, אנחנו העם. אנחנו מעצבים את פני ההיסטוריה. ואנחנו המנהיגים שומעים את הקולות,

באתי לכאן היום מירושלים גם בשמן של אלפי משפחות שכולות בישראל, אף שלא שאלתי לרשותן, בשמם של הורים שקברו את בניהם, בשמם של ילדים שאין להם אבא, בשמם של הכנים והבנות שאינם - וחוזרים אלינו בחלומותינו, הבנים שרצו לחיות, שרצו לאהוב, שרצו לבנות בית. באתי מירושלים בשמם של נערים, שהחלו את חייהם בתקווה גדולה - ועכשיו הם שמות על מצבות האבן ולוחות הזיכרון, תמונות ישנות באלבום, בגדים מיותרים בארון. ומול ההורים ששפתותיהם אומרות "קדיש", מהדהדים באוזני עוד מדבריו של מקליש, כפי החיילים הצעירים שמתו: "... הם אומרים: הנה ציווינו לכם את מיתותינו, תנו להן את משמען..." תנו למותם משמעות, תנו לנו קץ למלחמה,

מדי שנה ביום הזיכרון לחללי מערכות ישראל, אני מתייצב בבית הקברות בהר הרצל בירושלים. מולי - הקברים ומצבות האבן, הפרחים הצבעוניים הפורחים מעליהם, ואלפי זוגות עיניים דומעות. אני עומד שם מול הקהל הגדול והשותק וקורא בעיניהם את דבריהם של החיילים הצעירים שמתו, כפי שביטא גם המשורר האמריקני, ארצ'יבאלד מקליש: "... הם אומרים: אם חיינו ומיתותינו נועדות לשלום ולתוחלת אחרת, או חלילה היו לשווא - לא נוכל עוד לומר. אתם החייבים לומר זאת!..." גבירותי ורבותי, באנו היום מירושלים לושינגטון, כי אנחנו החייבים לומר - ובאנו לומר לכם: אנחנו חולמים שלום. אנחנו רוצים שלום.

מימין לשמאל: נשיא המדינה ויצמן, מלך ירדן חוסיין, נשיא ארה"ב קלינטון וראש הממשלה רבין בטקס חתימת הסכם השלום בין ישראל לירדן בערבה

ראש הממשלה יצחק רבין משוחח עם המלך חוסיין לאחר חתימת הסכם השלום עם ירדן

ראש הממשלה יצחק רבין במהלך ביקור בעיר טייבה

מזהים את רחשי הלב של מאות האלפים והמיליונים ומתרגמים אותם למציאות. כי אלמלא כה רצו בני עמי בשלום, לא הייתי עומד כאן היום במעמד היסטורי זה.

ואני משוכנע, כי אלמלא ביקשו שלום גם ילדי עמאן וזקני אירביד, גם נשות סאלט ואזרחי עקבה - לא היה שותפנו למעשה הגדול, מלך ירדן, מתייצב היום כאן, לוחץ יד, קורא לשלום. בידינו האחריות, בידינו כוח ההכרעה, וחלילה לנו להחמיץ שעה גדולה, כי זו חובתם של מנהיגים כלפי עמם: להביא שלום ורווחה לעמיהם. נפלה בגורלנו הזכות להיות היום עושי דברם של עמינו.

... רק שבעים דקות של נסיעה מפרידות בין ירושלים ועמאן. שבעים דקות וארבעים ושש שנים. וכשם שהיינו אויבים גדולים, כך אנו יכולים להיות שכנים טובים.

אדוני המלך, שנינו ראינו הרבה בחיינו. ראינו בחיינו יותר מדי סבל. מה תוריש לילדיך? מה אותיר אני אחרי לנכדי? אין לי נכסים. יש לי רק חלומות: להוריש לדורות הבאים עולם טוב יותר, מפויס יותר, עולם שנעים לחיות בו. אין זה הרבה מדי.

... אדוני המלך, מחר אני חוזר לירושלים, בירת מדינת ישראל ולבו של העם היהודי. כצדי הדרך העולה לירושלים מונחים שלדי מתכת מפוחמים, קרים ואילמים. אלה הם שרידי שיירות הרכב, המזון, התרופות, שעלו לירושלים הנצורה במלחמה לפני ארבעים ושש שנים.

עבור רבים מאזרחי ישראל זה סיפור גבורה וחלק מאגדה. עבורי, ועבור רעי הלוחמים, כל פיסת ברזל קרה בדרך לירושלים היא זיכרון מר. אני זוכר, כאילו היה זה היום, את האנשים הצעירים שהיו בשלדי המתכת האלה. עדיין מהדהדות באזני זעקות הכאב שלהם. עדיין אני רואה בעיני רוחי את הדם האוזל מגופותיהם, ועדיין מלווה אותי דממת המוות, השקט שאחרי.

אני זוכר אותם. הייתי מפקדם במלחמה. עבורם הטקס הזה איחר את המועד. נותרו הבנים, נותרו החברים, נותרו הנכדים.

ואני מספר אישי 30743, רב אלוף במילואים, יצחק רבין, חייל בצבא

פעמים. בספר זה, ממנו אנו שואבים את ערכינו וכוחנו, מביא הנביא ירמיהו את דבר ה' על קינת רחל אימנו: "מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה, כי יש שכר לפעולתך, נאום ה'."

לא נחדל לבכות על ההולכים. אבל ביום קיץ כזה בושינגטון, הרחק מן הבית, אנו חשים שיש שכר לפעולותינו, כדברי הנביא.

במסורת היהודית מברכים על כל אילן חדש, על כל פרי חדש. אסיים בברכה היהודית העתיקה, המלווה אותנו בגלות וכישראל כבר אלפי שנים: "שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה". אלוהים, ברכ את השלום!

ההגנה לישראל וחייל בצבא השלום. אני ששלחתי גייסות אל האש וחיילים אל מותם, אומר לך, מלך ירדן, ואומר לכם, ידידים אמריקאים: אנו יוצאים היום למלחמה, שאין בה הרוגים ופצועים, ולא דם ולא סבל, וזו המלחמה היחידה שתענוג להשתתף בה - המלחמה על השלום.

מחר, בדרך העולה לירושלים, אלפי פרחים יעטפו באהבה את חלקי המשוריינים החלודים, אלה שלא הגיעו אל העיר. מחר, אלפי פרחים יחייכו שלום אלינו משלדי המתכת.

בספר הספרים שלנו נזכר השלום על צירופיו השונים מאתיים שלושים ושבע